

Lokalny wymiar polskiej dyplomacji publicznej – nowe narzędzia komunikowania

dr Katarzyna Kamińska-Korolczuk

UNIwersytet Gdański

Projekt „Blaski i cienie współpracy” współfinansowany ze środków Departamentu Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w ramach konkursu „Wsparcie wymiaru samorządowego i obywatelskiego polskiej polityki zagranicznej 2015”

polityka

to stosunek między tym, co rząd próbuje robić, a tym, co się naprawdę dzieje*

samorząd terytorialny:

Artykuł 163 Konstytucji RP:

„Samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych”

najważniejsze w samorządności - samodzielne rozwiązywanie spraw

* Michael G. Roskin, Robert L. Cord, James A. Medeiros, Walter S. Jones, Political Science: An Introduction, New York, 1997

dplomacja publiczna

- jest to wpływanie postaw społecznych na kształtowanie się i realizację polityki zagranicznej państwa*,
- istotne narzędzie w polityce zagranicznej państwa,
- poszerza pola oddziaływania państwa o organizacje i ludzi którzy formalnie nie są związani z instytucjami polityki zagranicznej państwa,
- skuteczna w sytuacji, kiedy w celu wypracowania współpracy wielostronnej lepiej będzie skorzystać z kontaktów mniej formalnych, których nie będzie ograniczał protokół dyplomatyczny.

* definicja z 1965 r. zaproponowana przez Esmunda Gulliona, dziekana Fletcher School of Law and Diplomacy na Uniwersytecie Tufts, emerytowanego oficera służby zagranicznej Centrum Dyplomacji Publicznej

Amerykańscy badacze podkreślają, że

wg Nancy Snow*

- dyplomacja publiczna tworzy specyficzne środowisko, w którym dochodzi do kontaktów oficjalnych i nieoficjalnych pomiędzy przedstawicielami różnych narodów**,

wg Johna Roberta Kelleya

- dzięki dyplomacji publicznej w jeden dzień mogą być nawiązywane ważne relacje, które pomogą w zarządzaniu kryzysem międzynarodowym pojawiającym się następnego dnia**.

W przeciwieństwie do dyplomacji tradycyjnej, dyplomacja publiczna jest tworzona przez społeczeństwa.

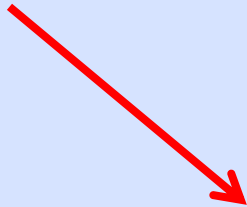
* więcej o Autorce: <http://nancysnow.com>

** tłumaczenie własne, z: *Handbook of Public Diplomacy*, N. Snow, P. M. Tylor (red.), Routledge, Londyn-New York 2009.

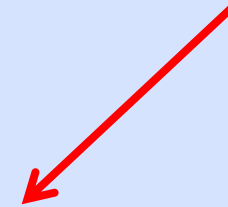
dyplomacja publiczna służy

- do wywierania wpływu na opinię publiczną w innych państwach,
- do wywierania wpływu grup interesów z jednego państwa na te w drugim,
- do obserwowania wydarzeń zagranicznych i wyciągania wniosków o ich wpływie na politykę,
- do poszerzania znajomości zasad komunikacji międzykulturowej, czyli takiej, w którym komunikują się różne narody.

dyplomacja publiczna wykorzystuje

kanały komunikacji pośredniej

kanały komunikacji bezpośredniej

W Polsce zmniejsza się czytelnictwo i maleją nakłady prasy drukowanej

Średnio **56%** obywateli używa urządzeń elektronicznych do czytania wiadomości zamieszczanych *online*.

12% czytelników płaci za treści udostępniane przez redakcje w e-wydaniach.

(dane: CBOS 2015)

Telewizja i radio to media o najwyższych wskaźnikach użytkowania

- oglądalność TV - **83% Polaków**,

- słuchalność radia - w Polsce jest zdecydowanie wyższa niż średnia dla państw Unii Europejskiej i wynosi **90%**,

Indeks zaufania do mediów - średnio 30% Polaków deklaruje, że ufa mediom, najwięcej radiu - 61%.

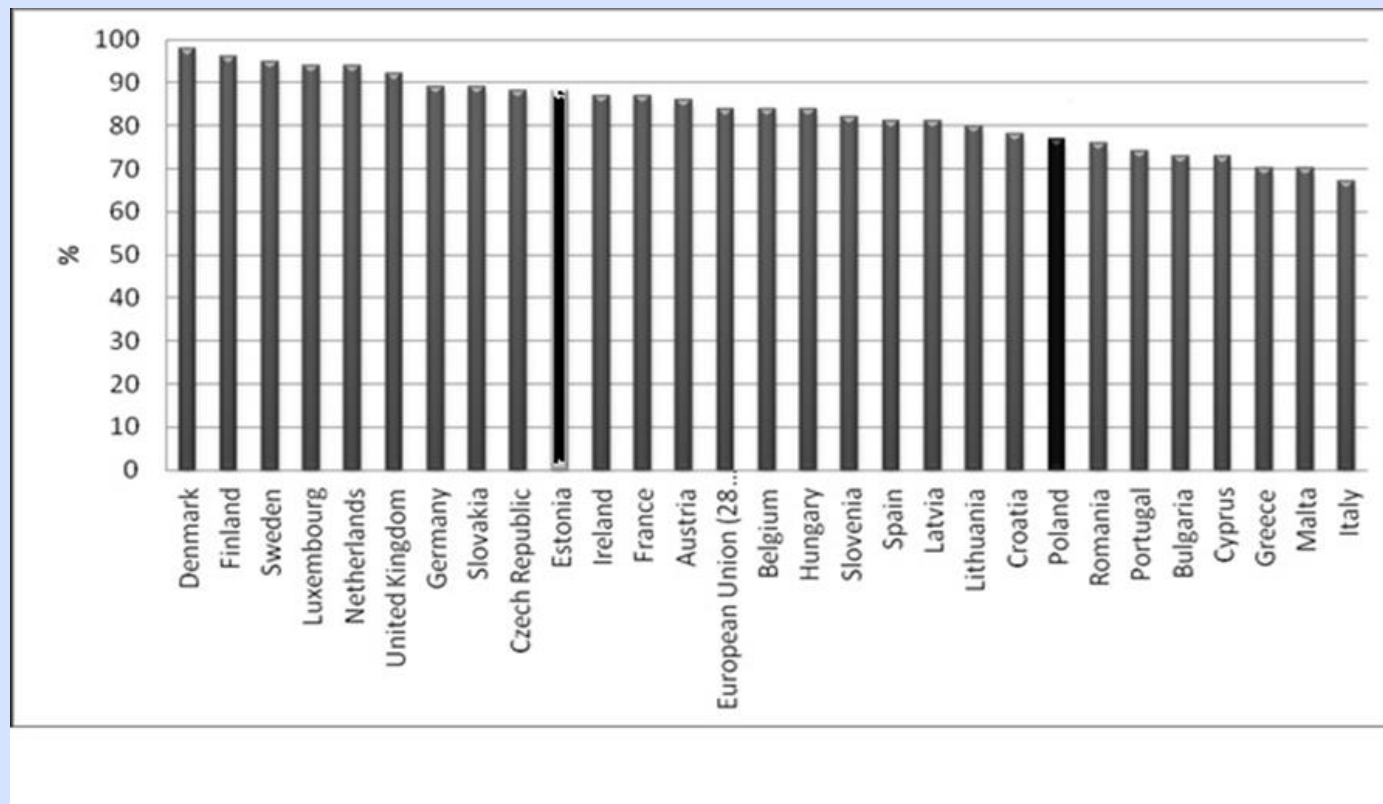
(dane: Eurobarometr 2014)

Rozwój internetu w tej części Europy był utrudniony

w stosunku do państw należących do tzw. bloku wschodniego stosowano porozumienie międzynarodowe Komitetu Koordynacyjnego Wielostronnej Kontroli Eksportu, Coordinating Committee for Multilateral Export Controls (COCOM)], co skutkowało kontrolą eksportu wybranych produktów oraz zakazem eksportu technologii wrażliwych

Mimo wszystko, w latach osiemdziesiątych XX w.,
w środowisku naukowców, prowadzano próby rozwijania nowoczesnych form komunikacji i w 1986 r. w Warszawie uruchomiono węzeł sieci BBS (Bulletin Board System) - Fidonet.

Użytkowanie internetu w EU w 2014

dane: Eurostat 2014

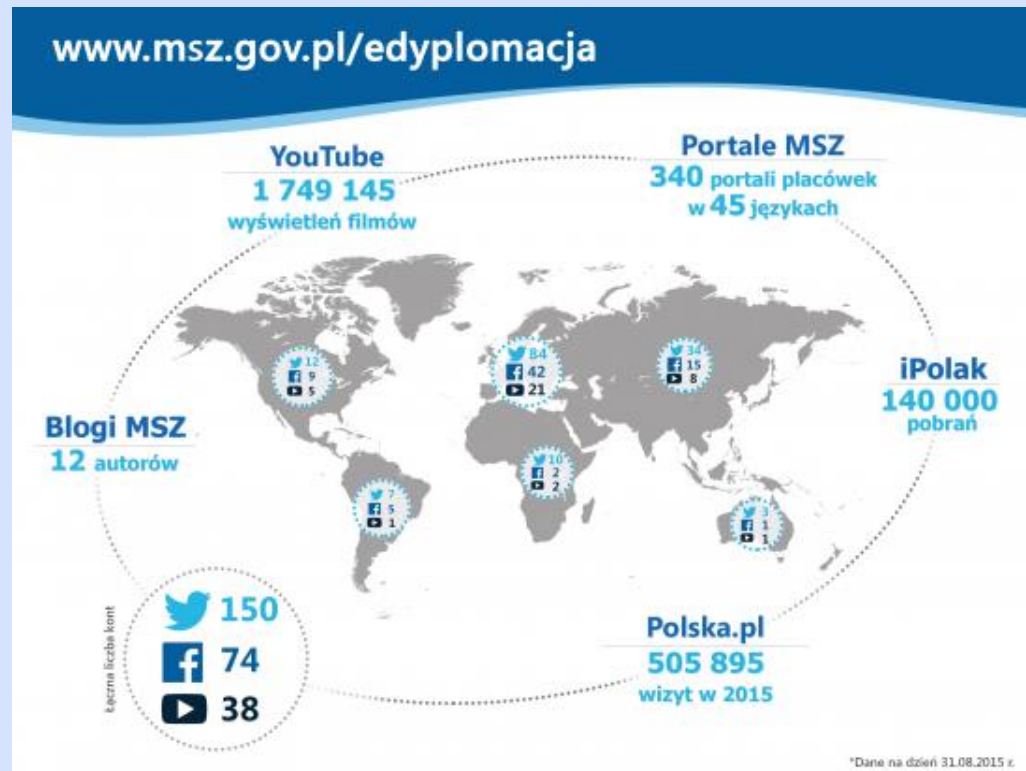
Polityka zagraniczna państwa musi wykorzystywać najnowocześniejsze środki komunikowania

Celem jest odejście od modelu komunikacji sformalizowanej typu państwo-państwo i rozszerzenie komunikacji o podmioty pozarządowe.

Wykorzystuje się narzędzia komunikacji web 2.0 czyli pozwalających na interakcję z użytkownikami - m. in. blogi, komunikatory, portale społecznościowe.

GLOBALNA KONWERSACJA

Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi komunikacji w dyplomacji - przykład polskiego MSZ

Korzyści/ryzyka płynące z korzystania z mediów pozwalających na współredagowanie treści przekazu

- budowanie kapitału społecznego, zaufania i poczucia współodpowiedzialności za przekaz,
- konkurencyjność form przekazu, co wpływa na ciekawość i szybkość nadawanych treści,
- ryzyko uzależnienia od potrzeby bycia poinformowanym i nadawania komunikatów,
- różna jakość nadawanych informacji.

W grupie wiekowej 16-19 lat 99% Polaków korzysta z internetu

(Eurostat Database 2015)

Aktywności w internecie	Polska	
	Wszyscy w %	osoby w wieku 16-19 w %
Wysyłanie/otrzymywanie wiadomości e- mail	53	83
Znajdowania informacji o dobrach i usługach	50	63
Zamieszczanie wiadomości na portalach serwisów społecznościowych i komunikatorach	42	91
Uczestniczenie w sieciach społecznościowych	37	86
Odtwarzanie/pobieranie gier, obrazów, filmów i muzyki	28	72
Słuchanie radia online	19	59
Czytanie witryn internetowych aktualności/gazet y/magazyny informacyjne	47	59
Odbywanie rozmów telefonicznych online	28	57
Dzielenie się treści stworzonymi przez siebie	12	40

E-POLSKA

- znacznie rzadziej niż w innych państwach UE wykorzystujemy internet w kontaktach z instytucjami publicznymi,
- mała ilość e-usług użytecznych dla obywateli,
- opór wobec cyfrowych dokumentów.

2001 r. – Ustawa o dostępie do informacji publicznej

2005 r. - Ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne = możliwy elektroniczny kontakt obywatela z instytucjami publicznymi, korespondencja elektroniczna traktowana jest na równi z tradycyjną.

Wykorzystując te informacje musimy wiedzieć, że

komunikacja musi być strategiczna*

- co oznacza, że musi zawierać wybór tematów istotnych i z punktu widzenia nadawcy i z punktu widzenia adresata informacji,
- powinna uwzględniać fakt, że zbyt duża liczba danych powodować będzie chaos a nie przekazywanie informacji, selekcja materiału jest więc bardzo ważna

Współpraca ze środkami masowego przekazu powinna być prowadzona w oparciu o jasne zasady, wolne od miejsc do interpretowania komunikatów w sposób dowolny. Powinniśmy zachować kontrolę nad kształtem informacji.

* patrz więcej np.: B. Ociepka, *Dyplomacja publiczna jako forma komunikowania*, [w:] *Dyplomacja publiczna*, B. Ociepka (red.), Wrocław 2008, s. 26.

Relacje nawiązywane przy pomocy mediów są ważne, ALE

najbardziej skuteczną nadal pozostaje bezpośrednia rozmowa

- wiedza o potrzebach odbiorcy,
- znajomość kontekstu kulturowego,
- niepodążanie za stereotypami, lecz samodzielność poznawania,
- otwartość,
- szanowanie różnic

W realizacji każdego z pomysłów/projektów najważniejsze są

- spotkania uczestników,
- wymiana doświadczeń,
- uczenie się na błędach i sukcesach innych,
- uczenie się radzenia w sytuacjach kryzysowych.

Nauczyć się jak działa dyplomacja publiczna można tylko w działaniu.

dr Katarzyna Kamińska-Korolczuk

- **Dziękuję za uwagę**

- **i zapraszam**

UNIwersYTET GDAŃSKI